

Kerrefem
nätverk
för kvinnors rätt
mot mäns våld

**VERKSAMHETSBERÄTTELSE
& ÅRSREDOVISNING**

2023

INNEHÅLL

Ordföranden har ordet	3
Om Terrafem	4
Kvinnojoursverksamheten	6
Insamling och gåvor	12
Förebyggande arbete	12
Bildning och opinion	14
Om organisationen	20
Förvaltningsberättelse	23
Flerårsöversikt	31
Noter	34
Underskrifter	37
Revisionsberättelser	38

ORDFÖRANDEN HAR ORDET

Att vara ordförande för Terrafem är inte bara en roll, det är en passion och ett kall att kämpa för kvinnors rättigheter. Vi är en unik röst i kvinnorörelsen i Sverige genom att vi erbjuder stöd till kvinnor med utländsk bakgrund på över 70 språk. Det senaste året har jag verkligen uppskattat att se det fina arbete som våra volontärer och medarbetare utför på daglig basis. Jag har sett hur varje individ, med sin unika kompetens och erfarenhet, bidragit till att göra en verklig skillnad i samhället.

Under det gångna året har vi haft ett starkt fokus på nå särskild utsatta kvinnor. Det stöd som vi fick från Brottsoffermyndigheten har möjliggjort att vi har kunnat genomföra två kampanjer, en om könsstympning och en om prostitution och kvinnohandel. I kampanjerna har Terrafem särskilt fokuserat på kvinnor med utländsk bakgrund, en målgrupp som dessvärre ofta har låg kännedom om det stöd som finns att tillgå.

En av årets större händelser för Terrafem var projektet "Rinkeby för demokrati". 10 demokratiledare rekryterades för projektet och de har under hösten genomgått en utbildning och på så sätt getts verktyg att själva utbilda, inspirera och viktigast av allt ge röst åt hur kvinnor som bor i Rinkeby vill bidra till att utveckla sitt lokalsamhälle.

Allt Terrafem gör, gör vi med siktet inställt på att vi vill bidra till att barn och kvinnor ska kunna leva ett liv fritt från mäns våld och förtryck samt att de har makt att påverka sina egna liv och samhällsutvecklingen. Den trend som pågått ett par år nu med ökande privatisering av de skyddade boende har kraftigt påverkat vår förmåga att ge skydd och stöd. De tomma platserna på våra boenden talar sitt tydliga språk; samhället är inte berett att satsa de resurser som krävs för att erbjuda våldsutsatta kvinnor ett sammanhållet stöd som bygger på kvinnors inkludering och delaktighet.

Terrafems juristjour gör mig särskilt stolt. Under 2023 har juren som består av advokater, jurister och juridikstuderande stöttat kvinnor i behov av juridiskt bistånd.

2024 hoppas jag att vi ges möjlighet att stötta ännu fler kvinnor på det sätt vi gör bäst; ett sammanhållet stöd med kvinnan i centrum.

- Adiam Tedros

OM TERRAFEM

Terrafem är en feministisk och partipolitiskt och religiöst obunden organisation. I likhet med FN anser TerraFem att mäns våld mot kvinnor är den yttersta konsekvensen av samhällets könsmaktsordning. En ordning som systematiskt underordnar gruppen kvinnor till förmån för gruppen män.

TERRAFEMS UPPDRAG

Terrafem skall i feministisk anda och ur ett etnicitetsperspektiv, arbeta för kvinnors och barns rätt till ett liv utan sexualiserat våld i alla dess former. Med feministisk anda menas att allt arbete ska göras utifrån det grundläggande målet att avlägsna könsdiskriminering och annan förnedring av flickor och kvinnor på grund av kön samt möjliggöra kvinnors frigörelse på alla plan i samhället.

Med etnicitetsperspektiv menas det grundläggande målet att arbeta för att motverka strukturell diskriminering av flickor och kvinnor med utländsk härkomst på grund av etnisk tillhörighet. Med sexualiserat våld avses allt våld som kvinnor och flickor utsätts för på grund av sitt kön, som exempelvis kvinnomisshandel, våldtäkt, pornografi, prostitution, könsstympning, sexuella trakasserier och våld i hederns namn.

TERRAFEMS HISTORIA

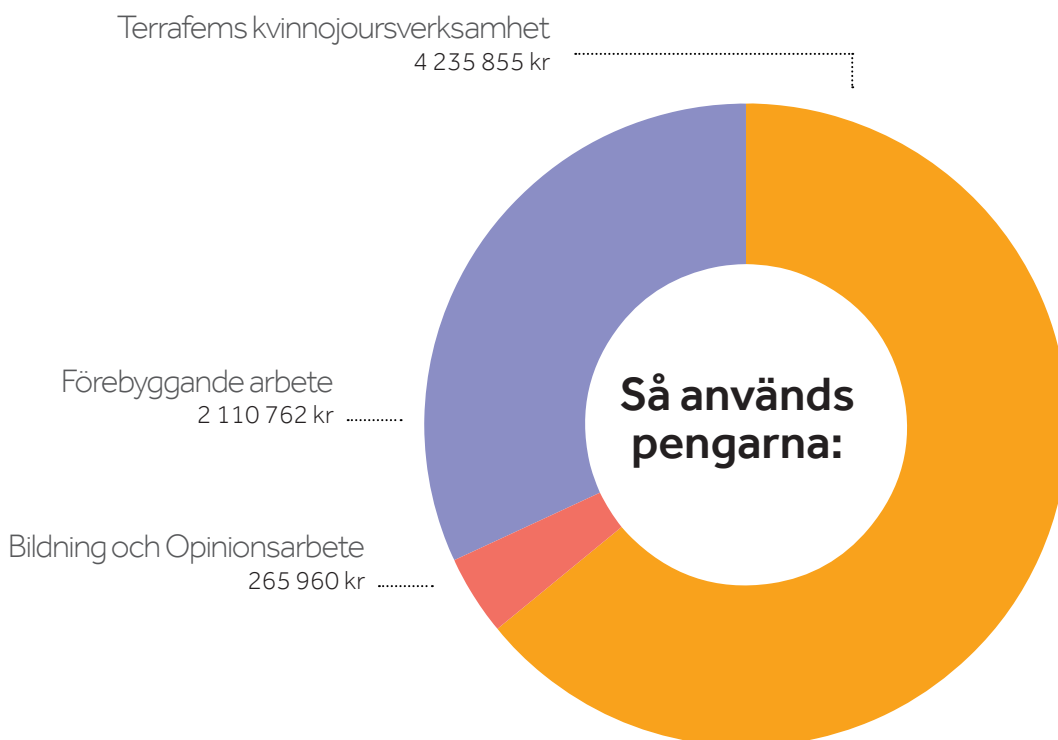
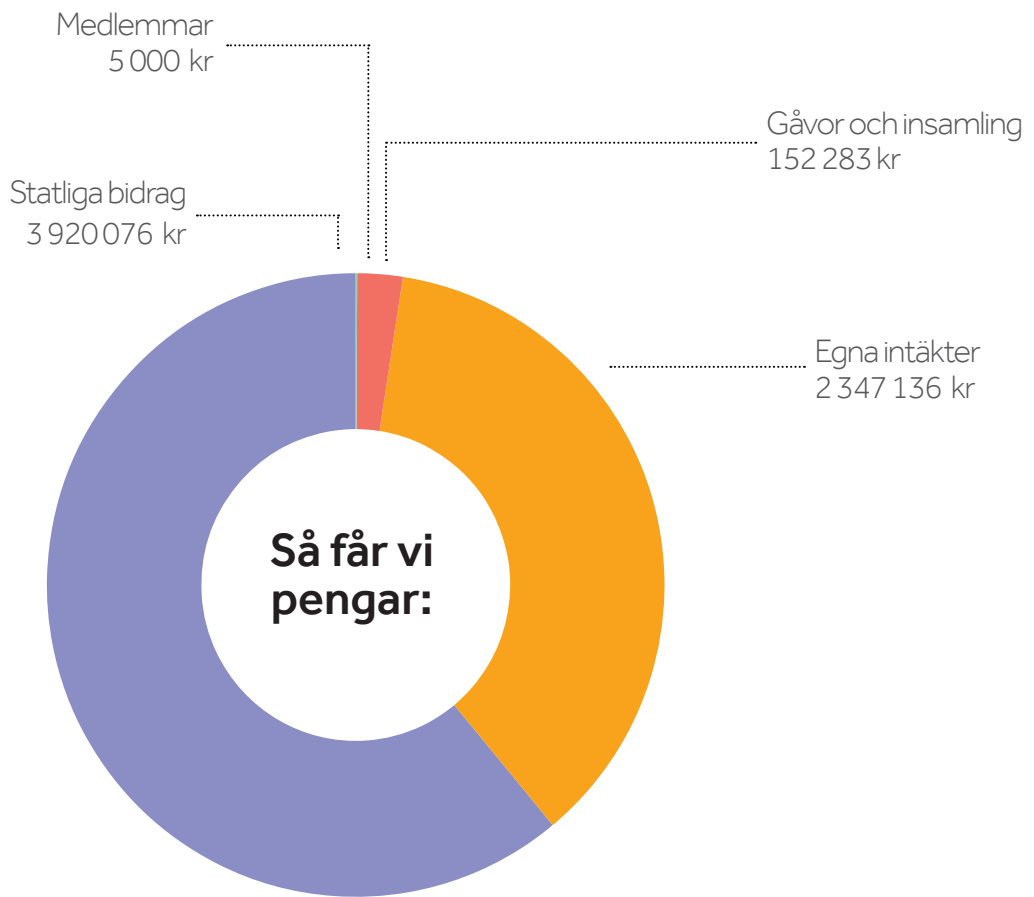
Terrafem bildades år 2000 i Stockholm och under åren har flera lokala föreningar bildats: i Eskilstuna, Göteborg, Linköping, Stockholm, Uppsala, Örebro och Linköping. De lokala föreningarna antar egna stadgar som bland annat reglerar den lokalföreningens åtaganden gentemot Riksorganisationen TerraFem.

TERRAFEMS VISION

Terrafems vision är ett jämställt och jämlikt Sverige, där kvinnor och barn med utländsk bakgrund lever ett liv fritt från mäns våld mot kvinnor och alla former av diskriminering samt har makt att påverka sina egna liv och samhällsutvecklingen.

TERRAFEMS DELMÅL

- Att våldsutsatta kvinnor med utländsk härkomst ska ha tillgång till skydd, stödsamtal och juridisk rådgivning på sitt modersmål. Detta för att säkerställa att kvinnor erhåller adekvat stöd samt information om sina rättigheter.
- Att skapa en ökad förståelse och kunskap på nationell nivå om mäns våld mot kvinnor i olika kulturella kontexter.
- Att kvinnor med utländsk härkomst erhåller kunskaper om normer och samhälleliga värderingar om kön, kunskap om våldets mekanismer i olika kulturella kontexter samt Sveriges jämställdhetsmål

KVINNOJOURSVERKSAMHETEN

Det övergripande målet för vårt arbete är att kvinnan själv ska skapa ett liv fritt från våld genom att stärka sin självkänsla, bli självständig, få kunskap om våld och uppleva gemenskap med andra kvinnor.

Det görs genom att våldsutsatta kvinnor med utländsk härkomst ges tillgång till skydd, stödsamtal och juridisk rådgivning på sitt modersmål och därmed erhåller adekvat stöd och information om sina rättigheter i Sverige

Ett annat sätt är att Terrafem ger stödinsatser enligt metoden "Rum för stöd: att skapa ett liv fritt från våld". Denna metod består av emotionellt stöd för att skapa trygghet, tillit, stabilitet och inre säkerhet. Vi ger stöd i att navigera i samhället utifrån kunskap om kvinnors rättigheter och skyldigheter. Vi stödjer kvinnors förmåga att fatta egna beslut och skapa en yttre säkerhet. Vi ger stöd till lärande och förståelse för våldets mekanismer och verktyg att bearbeta de egna erfarenheterna för att kunna gå vidare i livet. Vi ger socialt stöd för att skapa trygga relationer, integritet och ett nytt nätverk. Det arbetet gör vi via vår rikstäckande jourtelefon, juristjouren, det skyddat boende samt våra genomgångslägenheter.

RIKSTÄCKANDE JOURTELEFON OCH STÖDINSATSER FÖR VÅLDSUTSATTA KVINNOR

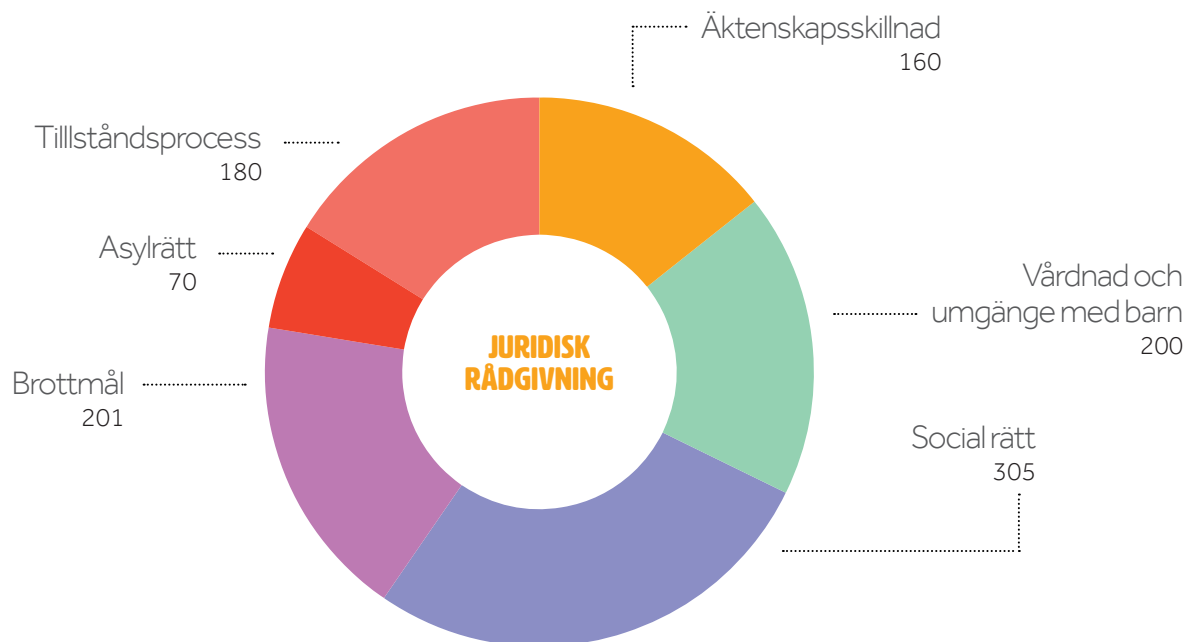
Terrafem bemannar en rikstäckande jourtelefon. Under året har kuratorer från Terrafem och jourkvinnor (frivilliga från Terrafems lokalföreningar) erbjudit stöd till våldsutsatta kvinnor 246 dagar. Under perioden januari – augusti mellan kl. 9 – 18 (nio timmar om dagen), samt under perioden september – december mellan kl. 9 – 15 (sex timmar om dagen).

Under året har 984 kvinnor fått 7 879 olika stödinsatser.

JURIDISK RÅDGIVNING

Terrafems juristjour består av advokater, jurister och juridikstuderande. Juristerna kan, efter beslut av styrelsen, agera ombud för kvinnor som är i behov av juridiskt bistånd. De ger också stöd i förberedelserna inför kvinnornas möte med rättsväsendet. Under 2023 har 371 kvinnor fått 1 113 juridiska råd. Ärendena har handlat om följande:

ÄKTENSKAPSSKILLNAD

Terrafems jurister har försäkrat sig om att kvinnorna är införstådda med vilka regler som gäller kring bodelning och de rättigheter och skyldigheter som följer av en separation. Ytterligare en angelägenhet vad gäller äktenskapsskillnad är vid de fall den stödsökande kvinnan har barn med mannen. Terrafems juristjour har då upplyst kvinnan om den betänketid – sex månader – som följer av en ansökan om äktenskapsskillnad.

VÅRDNAD OCH UMGÅNGE MED BARN

Terrafems juristjour har förmedlat kunskap till kvinnor om de olika vårdnads- och umgängestyperna och redogjort för konsekvenserna av dessa. Det är inte sällan det redan finns en befintlig reglering men som den stödsökande kvinnan vill förändra. Terrafems jurister har vid sådana fall framhåvt de viktiga aspekterna kring de enskilda fallen samt redogjort för domstolens sedvanliga bedömning. Ett flertal kvinnor har uttryckt rädsla för att ta kontakt med socialtjänsten. Det visar sig i samtalen att dessa kvinnor oftast har getts felaktig information av sin f.d. partner, men även andra aktörer, om hur socialtjänsten agerar och fungerar.

SOCIALRÄTT

Juristjouren har främst gett råd till kvinnor i samband med utredningar. Det handlar då om varför en utredning görs och vad som händer efter att utredningen är klar.

BROTTMÅL

Såväl våld som hot om våld är vanligt förekommande och genomsyrar juristjourens samtliga ärenden.

Stort fokus har legat på att öka kunskapen om de brottsliga gärningar som de stödsökande kvinnorna utsätts för samt vikten av rekvisit. I år har det förekommit flera samtal om barn som förts bort. Dessa kidnappningar sker oftast i samband med en semester till hemlandet. Brotten är svåra att bevisa och då barnen ofta har dubbla medborgarskap kan det vara svårt att få hjälp från den svenska ambassaden i det aktuella landet. Barnen förs bort till, eller hålls kvar, främst i länder där hederskultur råder på olika nivåer i samhället. Frågor om dessa situationer och hur man ska agera kommer både från stödsökande kvinnor på olika skyddade boenden i landet och från myndigheter.

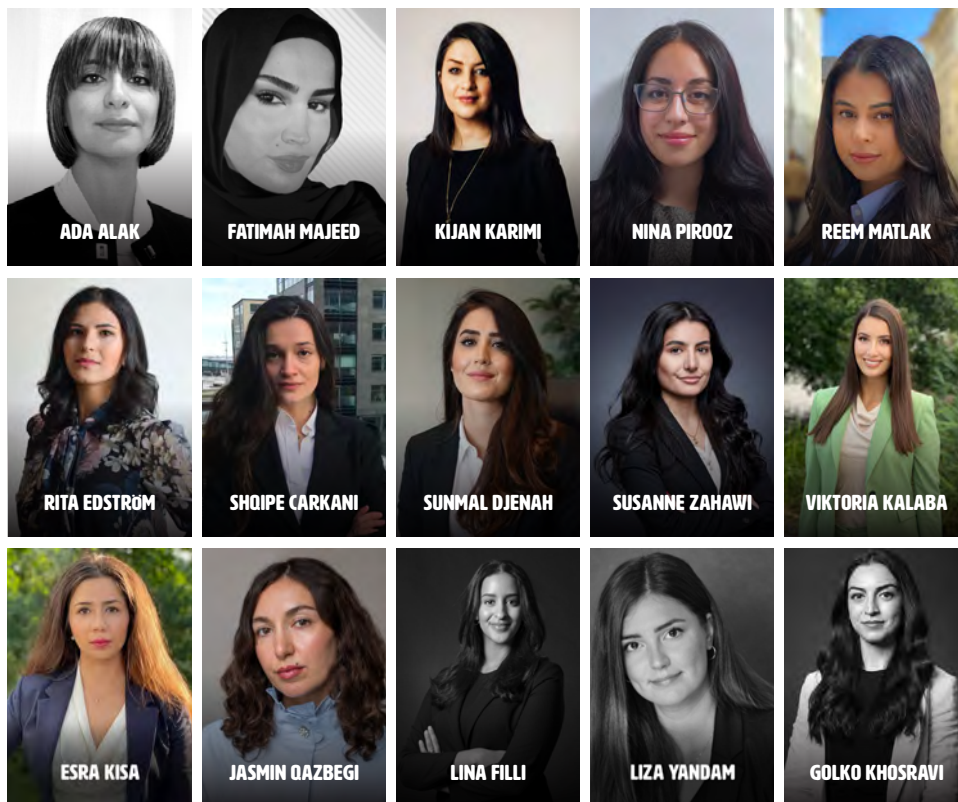
ASYLRÄTT

Kvinnorna har antingen varit asylsökande eller fått avslag på sin ansökan från Migrationsverket.

Juristjouren undersöker skälen som legat till grund för besluten samt möjligheterna att överklaga beslutet. Därefter har Terrafems jurister gett rådgivning om den påföljande asylprocessen samt Migrationsverkets praxis vad gäller vilka asylskäl som prioriteras samt rådgivning kring bevisbördan.

TILLSTÅNDSPROCESSEN

Frågor som rör arbetstillstånd och anknytningsärenden där kvinnan har kommit till Sverige med tillfälligt uppehållstillstånd förekommer ofta. Den vanligaste frågan är om kvinnan har rätt att stanna i Sverige och få ett permanent uppehållstillstånd (PUT) trots att anknytningen till mannen har upphört. I de flesta fall har kvinnan ännu inte lämnat mannen utan lever kvar i ett förhållande där hon blir utsatt för någon form av våld. I dessa fall hotar mannen ofta med att hon kommer att skickas tillbaka till sitt ursprungsland om hon lämnar honom. Juridisk rådgivning har getts till kvinnorna om hur Migrationsverket kan agera, vilka alternativ kvinnan har och vad hon har för rättigheter.

Terrafem har under året haft biträdande jurister och advokater som svarar på juridiska frågor. Ada Alah, Shqipe Carkani, Sunmal Djenah, Rita Edström, Lina Filli, Viktoria Kalaba, Kijan Karimi, Esra Kisa, Golko Khosravi, Fatima Majeed, Reem Matlak, Nina Pirooz, Jasmin Qazbegi, Liza Yandam, Susanne Zahawi har svarat på Terrafems jourtelefon och chatt. Förutom att besvara samtal på svenska och engelska har de tagit emot samtal på persiska, arabiska, albanska, azerbajdjanska, sorani, badini, kurmanji, turkiska, serbokroatiska och dari.

KVINNOJOURN OCH TJEJHUS

I det skyddade boendet har 12 kvinnor fått stödinsatser enligt metoden "Rum för stöd". Stödet ges av en kurator och en boendestödjare. För varje kvinna upprättas en plan utifrån socialtjänstens uppdrag och kvinnans behov och önskemål. Flertalet kvinnor nådde sina uppsatta mål. Ett av målen i metoden är gemenskap. För att uppfylla detta mål har kvinnor erbjudits olika utomhusaktiviteter, som till exempel utflykter till populära bad. Dessa aktiviteter är mycket uppskattade. I december bjöd Terrafem boende kvinnor och barn på den årliga julfesten. I år medverkade Stockholms stads socialborgarråd Alexander Ojanne, Jan Jönsson oppositionsborgarråd och artisten Tiffany Kronlöf.

Terrafem fortsätter att arbeta för att barnen i det skyddande boendet ska komma igång med skolan relativt snabbt. Terrafem har etablerat en god kontakt med en av skolorna i området. I väntan på inskolning får barnen lärarledd undervisning på det skyddade boendet minst ett par timmar i veckan av en lärare från Stockholms stad.

BELÄGGNING OCH SKOLGÅNG PÅ KVINNOJOURN

- Under 2023 fick 3 kvinnor och 6 barn skydd och stöd på Terrafems kvinnojour.
- Beläggning: cirka 27 procent.
- Kvinnorna fick skydd under 569 dagar på kvinnojouren.
- Av barnen var 2 flickor (4 år respektive 17 år) och 3 pojkar (8 år, 11 år och 14 år)
- Alla barnen på kvinnojouren gick i förskola eller grundskola.

GENOMGÅNGSLÄGENHETER

Genomgångslägenheterna är möblerade och mellan 44 – 60 kvm stora. Varje lägenhet har kök och ett badrum med tvättmaskin och torktumlare och även balkong. Med denna verksamhet riktar sig Terrafem till kvinnor som väntar på ett eget boende och inte längre behöver bo kvar på kvinnojouren. Kvinnorna kan själva stå på kontraktet vilket ger dem möjlighet att söka bostadsbidrag. Socialtjänsten kan erbjuda kvinnorna olika stödinsatser och gör då ett avtal som Terrafem som utför dessa stödinsatser i samverkan med kvinnan. Verksamheten är uppskattad av både socialtjänsten och kvinnorna.

Vivänder oss även till kvinnor som känner sig otrygga och som på grund av olika våldshandlingar behöver lämna sin relation. Kvinnorna ges möjlighet att hyra en lägenhet under en begränsad period för att komma vidare i sökandet efter ett eget boende. Dessa kvinnor har tidigare vänt sig till socialtjänsten för att söka skydd och stöd. Deras erfarenhet är dock att våldet inte bedöms som tillräckligt allvarligt för att de ska beviljas några insatser.

I denna verksamhet erbjuder Terrafem stödinsatser för att bygga upp ett alternativt kontaktnät för kvinnor. Många har tvingats bryta med sina familjer och då blir ensamhet ett centralt problem. För att bryta ensamheten erbjuder Terrafem olika stödinsatser. Kvinnan har varit kontrollerad vilket betyder att hon kan behöva lära sig grundläggande färdigheter för att leva ett eget oberoende liv i samhället. Stödet kan handla om att få hjälp med att söka en bostad eller påbörja studier.

Beläggning och skolgång

- Under 2023 har 9 kvinnor och 8 barn fått skydd och stöd på Terrafems genomgångslägenheter.
- Beläggning: 95 procent.
- Kvinnorna bodde sammanlagt 2 434 dagar på boendet.
- Av barnen var 3 flickor (2 år och 4 år) och 6 pojkar. 2 av pojkarna var yngre än 6 år medan 4 av pojkarna var äldre än 12 år. Alla barnen i genomgångslägenheterna har gått på förskola eller grundskola.

DIN KROPP, DINA RÄTTIGHETER

Terrafem påbörjade under året två kampanjer med medel från Brottsoffermyndigheten. En kampanj om könsstympning och en annan om prostitution och kvinnohandel.

Kampanjen mot könsstympning syftar till att öka kännedomen om att Terrafem finns och kan hjälpa en person som utsatts för könsstympning. Målgruppen är utrikesfödda kvinnor som könsstympats. Det är en grupp som har låg kännedom om att det finns hjälp att få. Målsättningen är att öka antalet inkommande kontakter till Terrafem av utrikesfödda kvinnor som könsstympats och i förlängningen bidra till att kvinnorna får adekvat hjälp.

FRI FRÅN SLAVERI

Kampanjen mot prostitution och kvinnohandel genomförs i samarbete med Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige (Roks) och Plattformen Civila Sverige mot människohandel. Projektet syftar till att öka kännedomen om våra respektive organisationer och synliggöra att vi kan ge stöd till kvinnor med utländsk bakgrund utsatta för kvinnohandel och människohandelsliknande exploatering. Målgruppen är utrikesfödda kvinnor utsatta för kvinnohandel och prostitution. Även denna grupp av kvinnor har låg kännedom om vilken hjälp de kan få. Målsättningen är att flera kvinnor med utländsk bakgrund som är brottsoffer för kvinnohandel och prostitution nås, att de får adekvat stöd att ta sig ur sin situationen och att deras rättigheter tillgodoses.

FORTBILDNING AV JOURKVINNOR

Terrafem bjöd in jourkvinnor från samtliga lokalföreningar till en två dagars vidareutbildning på Ersta konferens i Stockholm. Ett syfte med utbildningen var att erbjuda fördjupning i ämnen som är relevanta för Terrafems jourarbete. Teman i vinterns fortbildning var "Rum för stöd: Att skapa ett liv fritt från våld" med sociologen Åsa Eldén, samt "Handledning i Terrafem" med Elisabeth Hernandez, psykolog.

INSAMLING OCH GÄVOR

Terrafems insamlingskonto har kontonummer 901968 - 7. Donationerna från 90-kontot används för att stödja unga kvinnor som utsätts för våld och isolering och som tvingas att fly från våldet. Den andra målgruppen är våldsutsatta kvinnor och deras barn. Pengarna går till aktiviteter som bidrar till unga kvinnors, mammors och deras barns utveckling. Ibland behövs ekonomiskt stöd för att bryta en social isolering på den nya bostadsorten eller för att kunna gå en kurs men i många fall beviljar inte socialtjänsten något ekonomiskt stöd. Här kan Terrafem komma in och bidra. Pengar används också till barn som tillsammans med sina mammor fått skydd på Terrafems boenden samt till födelsedagspresenter och julklappar till kvinnor och barn på det skyddade boendet.

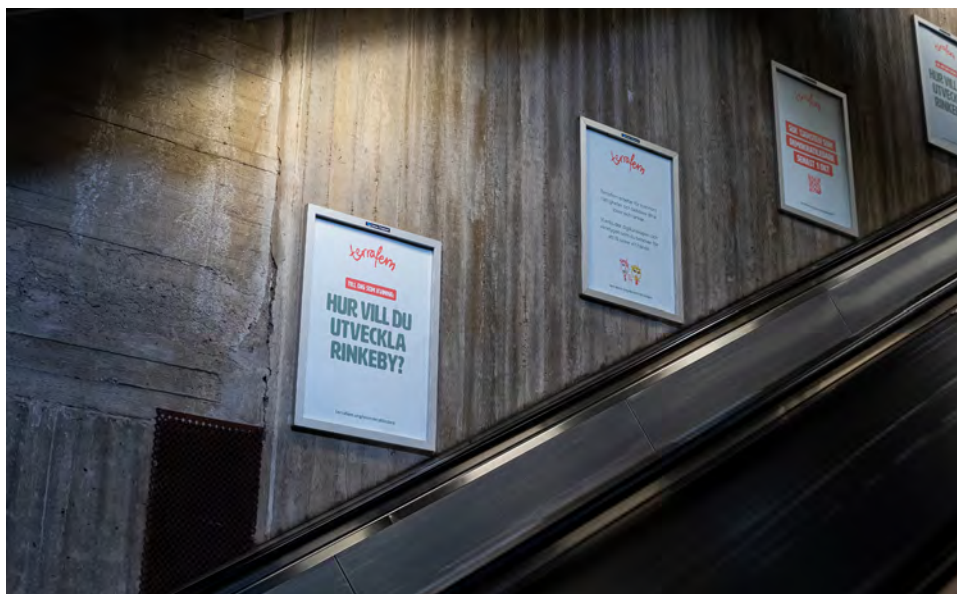
Donationerna samlas in via Facebook, hemsidan (www.terrafem.org) och den årliga nationella konferensen till minne av Fadime Sahindal.

I år tävlade komikern och skådespelaren Özz Nujén i tv-programmet "Smartare än en femteklassare" och hans vinst tillföll Terrafem. Summan var 100 000 kr.

FÖREBYGGANDE ARBETE

Terrafems mål är att kvinnor med utländsk bakgrund ska erhålla kunskap om sina rättigheter i Sverige, om normer och värderingar kring kön, kunskap om våldets mekanismer och hur våldet kan ta sig uttryck i olika kulturella kontexter. De ska också få kunskap om Sveriges jämställdhetsmål.

RINKEBY FÖR DEMOKRATI

Med projekt Rinkeby för demokrati har Terrafem bidragit till att stärka kvinnor i Rinkeby. Kvinnorna i projektet fick genom utbildning, möten med framstående kvinnor från Rinkeby och i dialog, möjlighet att formulera mål och en plan för att organisera kvinnor i Rinkeby. En central utgångspunkt var frågor som: Vad tycker kvinnor i Rinkeby är viktigt att organisera sig kring, vad vill de utveckla i sitt närområde och hur ska de organisera sig? Terrafem rekryterade 10 demokratiledare som i sin tur rekryterade fem kvinnor var. Tillsammans med demokratiledarna formulerade de 50 kvinnorna gemensamt en strategi för organisering och ett mål för arbetet. Demokratiledarna utbildades i ledarskap, kommunikation, föreningshistoria i allmänhet och kvinnohistoria i synnerhet och då med särskilt fokus på kvinnors folkrörelsearbete. Demokratiledarna skapade en film tillsammans med ett professionellt filmteam där de framförde flera budskap om hur kvinnor vill utveckla Rinkeby. Lanseringen av filmen genomfördes den 22 januari 2024. Projekt Rinkeby för demokrati nådde sammanlagt 60 kvinnor. I intervjuer berättar kvinnorna att projektet gett dem självkänsla och en insikt om att kvinnor har rättigheter och att de lärt sig mycket om hur man kan organisera sig. De tog upp hur fint det var att vara i en grupp med enbart kvinnor. Och flera lyfte att som en bieffekt förbättrade de sin svenska.

Terrafem arbetar även med att öka förståelsen och kunskapen om våld mot kvinnor i olika kulturella kontexter. Under 2023 genomförde Terrafem nedanstående aktiviteter för att uppnå detta mål.

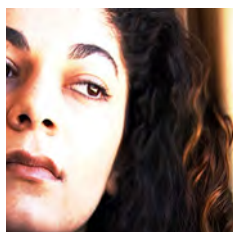
DET LIVSVIKTIGA SAMTALET

I samarbete med lokalföreningen Terrafem Stockholm besöktes SFI- skolor. På skolorna fick eleverna ta del av Terrafems material med livsviktig information om kvinnors rättigheter. I diskussionerna synliggjordes kvinnors rättigheter och de jämställdhetspolitiska målen. I samtalen berättade kvinnorna vilka rättigheter de själva ser som de mest värdefulla. Eleverna fick också ta del av en filmkampanj med budskap om kvinnors rättigheter. Cirka 100 elever tog del av denna information. 83% av eleverna svarade att de hade fått ny kunskap.

BILDNING OCH OPINION

Terrafem mål är skapa en ökad förståelse och kunskap på nationell nivå om mäns våld mot kvinnor i olika kulturella kontexter.

Terrafems årliga konferens till minne av Fadime Sahindal 1975–2002

Fredagen den 20 januari 2023 arrangerade Terrafem och Roks (Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige) Konferens till minne av Fadime Sahindal. Teman som togs upp var: Hedersbrott som ny brottsrubricering, hur mäns våld mot kvinnor motiveras och vad samhället kan göra för våldsutsatta kvinnor. Cirka 60 deltagare deltog på plats och ytterligare 60 personer deltog på länk.

Jämställdhetsminister Paulina Brandberg informerade om regeringens satsningar på ökad kunskap och skärpta lagar samt att man avsätter 50 miljoner kronor på förebyggande arbete. Bland annat prioriteras stöd till flickors och kvinnors organisering i utsatta områden. Genom nya lagar ska oskuldskontroller och oskuldoperationer kriminaliseras samt kusinäktenskap förbjudas.

Lena Ag, generaldirektör för Jämställdhetsmyndigheten, nämnde en delrapport om bortförda barn och unga som visar att myndigheter har känt till riskfaktorer som indikerar förekomsten av hedersförtryck och utsatthet för våld, redan innan bortförandet. Enligt Lena Ag måste fler skyddsbedömningar om hot och risk genomföras och omfattningen kartläggas. Vidare vill hon att utreseförbudet ska utvidgas och att myndigheterna börjar lyssna på barnens egna berättelser.

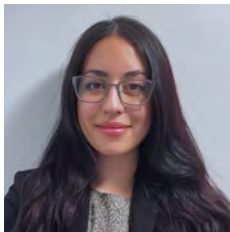
Socialborgarrådet i Stockholms stad, Alexander Ojanne, berättade att Stockholms stad under 2023 ska se över samtliga stödinsatser för att bedöma om rätt insatser görs i rätt tid, så att inget barn faller mellan stolarna. Förskolor och skolor ska få nyckelroller för att bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck och även bostadsbolagen ska börja arbeta med frågan. Genom att införa ett avgiftsfritt skyddat boende ska alla ha råd att söka hjälp.

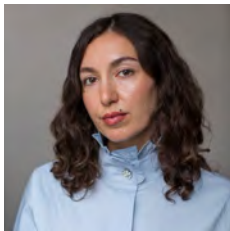
Åsa Witkowski, senior rådgivare på Nationellt centrum för kvinnofrid, NCK, poängterade vikten av stöd till våldsutsatta kvinnor. Hon tog även upp att också yrkesverksamma kan behöva stöd för att våga ställa frågor om våld och känna sig trygga med hur de ska agera när våldsutsatta söker stöd. NCK tillhandhåller ett nationellt kompetensstöd. Läkare, jurister, sjuksköterskor och andra yrkesgrupper utbildas i vilka rutiner som måste finnas på plats för att arbeta med våldsutsatta kvinnor. Webbutbildningarna går till exempel igenom de sekretessregler som gäller mellan polis, socialtjänst och kvinnojourer.

Enligt juristen Ada Alak täcker den nya lagstiftningen om hedersbrott inte in de problem som hon stöter på i sitt yrke. Snarare riskerar lagen att invägga kvinnor i falsk trygghet. Som exempel nämnde hon ett fall där en ung flicka som bevakats av sina bröder i realiteten inte får någon hjälp alls av den nya lagen. Hon problematiserade även att begreppet "heder" inte är definierat, samt att den nya lagen enbart omfattar mord, misshandel, våldtäkt och våldsbrott. Däremot tas förtrycket kring kläder, livsstil, val av partner, mannens kontroll av familjen genom ekonomisk makt, tvegifte, etc. inte alls upp. Ada Alak ifrågasatte även om den nya lagen stämmer med legalitetsprincipen, det vill säga att ingen kan straffas för ett brott som inte motsvarar lagens beskrivning av brottet, samt att lagen kan strida mot grundlagen om allas likhet inför lagen. I Sverige är diskriminering förbjudet och vad som är kriminellt ska baseras på själva brottet och inte på ett etniskt ursprung.

Nina Pirooz, biträdande jurist och Jasmine Qazbegi, advokat, pekade på brister i hur lagarna följs när det gäller kvinnors skyddsskäl i asylprocesser. De flesta kvinnor som söker asyl får det genom en partner, ett underårigt barn, eller av "ömmande skäl." Migrationsmyndigheten utreder inte om kvinnor har egna skyddsskäl och därmed ges de inte möjlighet att berätta om sina egna eventuella skäl till asyl. Enligt Nina Pirooz och Jasmine Qazbegi hänvisar svenska domstolar till att utsatta kvinnor får skydd av manliga släktingar, eller vad myndigheten kallar för ett "manligt nätverk". Kvinnor som hänvisas till manliga släktingar, som en farbror eller en vuxen son, görs därmed beroende av en enskild man.

2-årsregeln är numera borttagen. Den innebar att kvinnor som kommit till Sverige genom anknytning måste ha levt i den relationen i två år för att få stanna i landet. I praktiken låste den regeln in kvinnor i våldsamma relationer. Idag får kvinnorna å andra sidan enbart tillfälligt uppehållstillstånd vilket återkommande ska omprövas. Pirooz och Qazbegi varnar för att det riskerar att bli en "oändlighetsregel" som också den låser in kvinnor i våldsamma relationer. De framhöll vidare att Tidöavtalets ändring av utlänningslagen kommer att göra det svårare för kvinnor att komma till Sverige eftersom Sverige ska ta emot färre kvotflyktingar. Det har också införts ett nytt krav på att asylsökande ska betala en mottagningsavgift vilket kan vara svårt för många kvinnor. Även kravet på ökad försörjning i anknytningsärenden försvårar för kvinnor att få permanenta uppehållstillstånd.

Forskaren och sociologen Åsa Eldén talade under rubriken: "Synen på heder, våld och politik under 1990-talet". Heder som motiv till våld ansågs som en förmildrande omständighet av domstolarna under 1990-talet. Internationellt har kvinnorörelser kämpat emot att heder används som en förmildrande omständighet i lagstiftningen. I Europarådets konvention om våld mot kvinnor, den så kallade Istanbulkonventionen, fastslogs det att Europas länder redan har instrument för att hantera hedersrelaterat våld och att det inte behövs en separat lagstiftning om hedersbrott. Enligt Åsa Eldén går Sverige emot Istanbulkonventionen genom punkt 42 i Januariöverenskommelsen från 2019 som säger att "brott med hedersmotiv ska utgöra en egen brottsrubricering". I juni 2022 fick ändå brott med hedersmotiv en egen brottsrubricering. Regeringen gick här emot den tyngsta rättsliga instansen i Sverige, lagrådet, som i linje med Istanbulkonventionen menade att de gärningar som ett sådant brott skulle omfatta redan är straffbelagda och att redskapen för lagföra förövaren finns. Lagrådet menade även att ett särskilt hedersbrott kan ses som diskriminerande mot vissa grupper. Remissvaret från Svea Hovrätt förde ett liknande resonemang i linje med Istanbulkonventionen och argumenterade för en lagstiftning med benämningen grov självbestämmande-kränkning eller grov självständighetskränkning som skulle omfatta alla grupper i samhället.

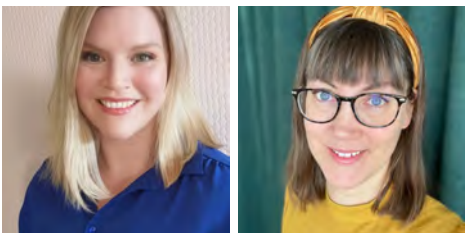
Åsa Eldén varnade för en utveckling där begreppet "heder" börjar användas godtyckligt. Hon nämnde att Tidöavtalet tar upp en "breddad och skärpt lagstiftning mot hedersrelaterat förtryck och hedersrelaterade maktstrukturer" och ställde frågan hur maktstrukturer rättsligt ska fastställas.

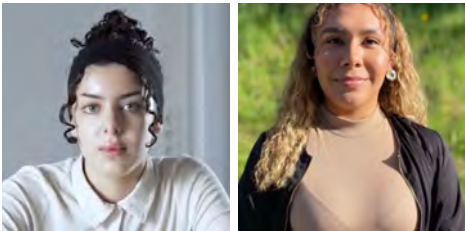
Även forskaren och tillika Roks ordförande Jenny Westerstrand tog avstamp i hur mäns våld mot kvinnor motiverats på olika sätt. På 1960-talet förklarades våldet med att mannen agerade på grund av en känsla av vanmakt. Det ersattes med förklaringar kring det "sociala arvet", som arbetslöshet och missbruk, som sedan gled över till att våldet orsakades av konflikter i en instabil relation med bråk. På 1980-talet kom i stället en förståelse av våldet baserat på en könsanalys som lyfte att mäns våld mot kvinnor ökar mäns utrymme och krymper kvinnors. Efter mordet på Fadime Sahindal kom ännu en ny förklaring, nämligen att våld handlar om kultur, en våldsam kultur. Enligt Jenny Westerstrand förklaras mäns våld mot kvinnor idag med en blandning av alla dessa orsaker. På senare tid har även psykologiska och psykopatiska förklaringar till att män slår börjat dyka upp. Enligt Jenny Westerstrand drivs frågan om mäns våld mot kvinnor idag av en mängd experter som alla har sina förklaringar. Detta leder till en splittrad och fragmentiserad förståelse av våldet och till systemförskjutningar där olika uppfattningar om vilket motiv som ligger till grund för mannens handlingar leder till att rättskedjan osynliggör själva våldet. I praktiken innebär detta att politiken viker sig för juridiken. När samhällets beskrivning av mäns våld mot kvinnor börjar utgå

från gärningsmannen och varför han utövar våld, hans motiv, görs våldet till något personligt, ett karaktärsdrag eller en psykisk sjukdom. Förståelsen av våldets process, hur våldet upprepas och vilka konsekvenser det leder till för kvinnor försvinner ur bilden. Enligt Jenny Westerstrand är det viktigt att hela bilden av våldet beskrivs för att man ska kunna åtgärda våldet. När våldet förklaras utifrån kunskap om kön och makt ökar förståelsen för kvinnornas situation, för våldets processer och för konsekvenserna av våldet.

Fadime Sahindal konferensen låter forskning, politik och praktik mötas. På konferensen deltog några aktörer som berättade om hur de arbetar konkret.

Rädda Barnen har arbetat mot hedersförtryck i 15 år. De har tagit fram samverkansmodellen Kärleken är fri som skolor kan använda för att motarbeta hedersförtryck. Till exempel kan polis, fältarbetare och jourtjejer arbeta ihop på en skola. Då finns de tillgängliga under 3–5 dagar på skolan för att samtala med eleverna. Rädda Barnens erfarenhet är att ungdomar vill prata om rättigheter och normer och att de uppskattar att få träffa yrkesverksamma vuxna från myndigheter och civilsamhället.

Fryshuset har ambassadörer som arbetar med kunskaper och insikter om mäns våld och skapar rum där ungdomar kan mötas och samtala. Enligt ambassadörerna är det viktigt att unga röster hörs.

Stockholms äldsta kvinnohus Stiftelsen Unga kvinnors värn (UKV) erbjuder konkret stöd till kvinnor som placeras hos dem. Här får kvinnorna bygga upp sina liv igen, ofta efter att ha utsatts för våld under många år. Att återskapa tillit till sig själv och andra, att lyssna in sig själv, bygga upp sitt inre skydd, träna på att sätta gränser, och att våga börja drömma om en självständig framtid, tar tid.

I UKV:s skyddslägenheter får kvinnor arbeta med att skapa strukturer och rutiner. De kan påbörja en utbildning, söka arbete och småningom skaffa eget boende.

*Du har rätt
att bli behandlad med respekt
att ha egna åsikter och uttrycka dem
att utbilda dig, arbeta och bestämma
över din inkomst.
att bestämma över din kropp
att leva tryggt
till ett liv fritt från våld*

VÅLD I HEDERNS NAMN

Regionala utbildningar 2023

Terrafem
nätverk
för kvinnors rätt
mot mäns våld

REGIONALA UTBILDNINGAR OM VÅLD I HEDERNS NAMN

Under året har Terrafem och Riksorganisation för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige (Roks) med finansiering från Brottsoffermyndigheten drivit ett utbildningsprojekt om våld i heders namn. Projektet syftade till att bygga vidare på och stärka kunskapen om hedersrelaterat våld bland jourkvinnor och jourtjejer i Terrafem och Roks. Utgångspunkten för utbildningarna var att stöd till hedersvåldsutsatta brottsoffer måste bygga på evidensbaserad kunskap och forskning och beprövad erfarenhet samt mångårig erfarenhet av arbetet med våldsutsatta kvinnor och tjejer vilket finns på lokala kvinno- och tjejjourer runt om i landet.

Utbildningen genomfördes i fem städer (Luleå, Stockholm, Göteborg, Linköping och Karlstad) och hade sammanlagt 50 deltagare. Den strukturerades kring ett material utarbetat utifrån forskning om hedersrelaterat våld samt metoden Rum för stöd (framtagen i samarbete mellan Terrafem, Somaya och UKV). Utbildningen gav stor plats till gruppdiskussioner, där jourkvinnor och jourtjejer, som dagligen möter hedersvåldsutsatta kvinnor och tjejer, fick möjlighet att dela erfarenheter och relatera dessa till kunskap om hedersrelaterat våld. Utbildningarna dokumenterades för att möjliggöra ett fortsatt lärande på landets kvinno- och tjejjourer.

I de rundor som avslutade varje utbildning uttryckte deltagarna att utbildningen gett dem både nya redskap och ny kunskap om hedersrelaterat våld, och självförtroende att använda sina grundläggande kunskaper om våld för att kunna ge stöd till dessa brottsoffer.

På frågan om utbildningen gett deltagaren nya kunskaper svarade 81% att de hade fått nya kunskaper.

På frågan om deltagaren anser sig få nytta av kunskaperna från utbildningen i sitt jourarbete svarade 81% att de skulle få mycket nytta.

TERRAFEM I MEDIERNA

Under året publicerade Terrafem mer än 50 inlägg på Facebook och Instagram.

För närvarande har Terrafem mer än 6 304 följare på Facebook, 948 följare på Twitter och 1 860 på Instagram.

Artiklar på Facebook med stor räckvidd handlade bland annat om Terrafem Linköpings utbildning för jourkvinnor som fick mer än 7 000 visningar.

NEDAN FÖLJER ETT AXPLOCK AV ARTIKLAR DÄR TERRAFEMS OMNÄMNS.

<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/stockholm/allt-farre-hotade-kvinnor-far-skyddat-boende>

https://corren.se/bli-prenumerant/artikel/r4dm415r/oc-1m1kr_s_23

OM ORGANISATIONEN

LOKALFÖRENINGAR

INVIGNINGEN AV TERRAFEM LINKÖPING

Den 5 april 2023 slog Terrafem Linköping upp portarna och bjöd in till invigningen av föreningen. Samtidigt genomfördes ett seminarium under rubriken "Våldets olika ansikten – att förstå våld i olika kulturer". Medverkande var Annika Krutzén, kommunalråd och ordförande i social- och omsorgsnämnden, Åsa Eldén, fil dr i sociologi, Bernardita Núñez, generalsekreterare Terrafem och Leonora Jashari, ordförande Terrafem Linköping. Invigningen fick uppmärksamhet i lokaltidningen Corren. Första sidan den 7 april pryddes med bilden av ordförande Leonora Jashari.

Här är ett utdrag från ordförandes tal. *"Det är med stor glädje och stolthet som jag välkomnar er alla här idag för att inviga Terrafem i Linköping. Det är en ära för mig att stå här och tala inför er alla och jag vill ta tillfället i akt och tacka alla som arbetat hårt för att göra denna dag möjlig. Vi samlas här idag för att hedra och förnya vårt engagemang för kvinnornas rättigheter. Vi har gjort framsteg, men vi har fortfarande en lång väg att gå. Det är därför vi är här idag, för att fortsätta kampen för att kvinnor ska ha samma rättigheter och möjligheter som män. Vi måste erkänna och kämpa mot de hinder som kvinnor fortfarande möter idag, både i vårt land och runt om i världen".*

CHARITY POT TILL TERRAFEM UPPSALA

Med anledning av Alla hjärtans dag beslöt Lush i Uppsala att mellan den 13 – 19 februari donera 100 % av pengarna från försäljningen av deras Body lotion Charity Pot till Terrafem Uppsala för deras arbete för alla kvinnors rättigheter. Medlemmar från föreningen var i butiken under dessa dagar och delade ut Terrafems affisch om alla kvinnors rättigheter och Terrafems tygväska till samtliga kunder. Ordförande Delgash Levin och vice ordförande Rita Edström spelade in två korta videor och uppmanade människor att besöka butiken.

STYRELSEN

Styrelsen i Terrafem utses av de juridiska personerna/lokalföreningarna: Terrafem Stockholm, Terrafem Göteborg, Terrafem Eskilstuna och Terrafem Skåne. Ett ombud från respektive lokalaförening har rösträtt på Terrafems årsmöte. Styrelsen arbetar utifrån en arbetsordning och en verksamhetsplan som följs upp.

Verksamhetsledaren driver verksamheten på uppdrag av respektive styrelse. Terrafems styrelse har haft två styrelseutbildningar under året. Styrelsen består av följande personer:

ORDFÖRANDE:

Adiam Tedros, 48 år, Fil.dr. i filosofi. fr.o.m 220326

VICE ORDFÖRANDE:

Leonora Jashari, 36 år, lärare. Fr.o.m 230328

KASSÖR:

Gimena Gonzalez, 42 år, redovisningsekonom, t.o.m. 20230923.

Natasa Slekovec, 46 år, medicinsk sekreterare, fr.o.m. 20230923.

LEDAMÖTER

Ada Alak, jur.kand, fr.o.m 20230325

Sara Kayaci, 23 år, juriststuderande. fr.o.m 220326

Ronja Morales, 37 år, statsvetare, t.o.m. 20230923.

Viktoria Kalaba, 26 år, biträdande jurist, fr.o.m. 20231205.

Delgash Levin, 44 år, civilingenjör, t.o.m. 20231205.

VALBEREDNINGEN 2023

Teresa Gonzalez, 50 år, student, fr.o.m 20230325

Sähär Sadati, 26 år, juriststuderande, fr.o.m. 20230923